

ΩΡΙΜΑΝΣΗ προς ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ
(ΩΔ-ΠΔ.0)
Ευρετήριο Όρων

1. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
1. Αναγνώριση δικαιούχων	Η αναγνώριση των ιδιοκτητών που δικαιούνται τις αποζημιώσεις, γίνεται από το Αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριούμεο ακίνητο ή το μεγαλύτερο τμήμα του. Η αναγνώριση αυτή γίνεται με βάση τον οριστικό πίνακα που συντάσσεται ύστερα από κτηματογράφηση, που πραγματοποιείται από τον Κτηματογράφο Μηχανικό.
2. Ανάδοχος Εργολήπτης ή Ανάδοχος	Η εργοληπτική επιχείρηση (ή το φυσικό πρόσωπο) στην οποία έχει ανατεθεί, με Σύμβαση, η κατασκευή ενός Έργου. Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»
3. Ανάδοχος Μελετητής ή Ανάδοχος	Ο Μελετητής (φυσικό πρόσωπο, ή Γραφείο Μελετών, ή συμπράττοντα γραφεία μελετών) στον οποίο έχει ανατεθεί με Σύμβαση η μελέτη ενός Έργου. Πηγή: Άρθρο 2 του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών»
4. Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών	Όρος που αντικατέστησε τον προηγούμενο όρο «Συγκριτικός Πίνακας», ως συνέπεια των τροποποιήσεων του Νομικού Πλαισίου που επέβαλαν περιορισμούς στις αυξομειώσεις εργασιών και στην προσθήκη νέων εργασιών στις Συμβάσεις Δημοσίων Έργων. Μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο μιας Σύμβασης, δεν επιτρέπεται παρά μόνο η υπό όρους εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών και εντός συγκεκριμένων ορίων απρόβλεπτων δαπανών, ενώ για συμπληρωματικές εργασίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, απαιτείται σύναψη άλλης(ων) Σύμβασης(εων), συνολικού ποσού μικρότερου του 50% του ποσού της αρχικής Σύμβασης. Ο Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών συνοδεύει κάθε Σύμβαση επόμενη της αρχικής. Συντάσσεται επίσης κάθε φορά που προκύπτει ανάγκη διάθεσης των απρόβλεπτων δαπανών κάθε σύμβασης. Το ακριβές του περιεχόμενο και οι περιορισμοί που τον διέπουν αναφέρονται στη σχετική Νομοθεσία. Πηγή: Άρθρο 8 του Ν. 1418/84 όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.2229/ 94 και Ν.2372/96, άρθρο 43, παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 609/85, όπως αντικαταστάθηκε από το μόνο άρθρο του Π.Δ. 402/96 και εγκύκλιο Ε8/27.3.96/ΥΠΕΧΩΔΕ
5. Αξιοποίηση αποβλήτων	Κάθε εργασία ανακύκλωσης ή και ανάκτησης υλικών ή ενέργειας από τα απόβλητα, που περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙΒ του άρθρου 21 της ΚΥΑ 69728/96. Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»
6. Απαλλοτρίωση	Νομικός θεσμός με τον οποίο γίνεται δυνατή η, κατόπιν τιμήματος, υπέρ του Δημοσίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων ή κοινωφελών ιδρυμάτων αναγκαστική προσαρτήση αστικών ή αγροτικών ακινήτων, για δημόσια ωφέλεια.
7. Απορρίμματα	Τα Δημοτικά απόβλητα.
8. Αστικά Λύματα	Τα οικιακά λύματα ή το μείγμα οικιακών με βιομηχανικά υγρά απόβλητα ή και όμβρια ύδατα.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
9. Αυτοδίκαια ανάκληση	Η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως, εάν ύστερα από διάστημα 3 ή 4 ετών, από την έκδοση της ΚΥΑ Κήρυξης, δεν έχει καθοριστεί δικαστικά η αποζημίωση, ή εάν η απαλλοτρίωση δεν έχει συντελεστεί (παρακατάθεση αποζημίωσης) μέσα σε 1,5 έτος από την έκδοση της δικαστικής απόφασης για τον καθορισμό της προσωρινής ή οριστικής τιμής μονάδας.
10. Βιομηχανικά υγρά απόβλητα	Οποιαδήποτε υγρά απόβλητα, που απορρίπτονται από κτίρια και χώρους που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα και τα οποία δεν είναι οικιακά λύματα ή όμβρια ύδατα.
11. Βιοχημική απαίτηση οξυγόνου (BOD5)	Η πιο γνωστή και ευρύτερα χρησιμοποιούμενη μονάδα έκφρασης του βαθμού οργανικής ρύπανσης των λυμάτων και γενικότερα των υγρών αποβλήτων. Αντιπροσωπεύει την ποσότητα διαλυμένου οξυγόνου, σε χιλιοστόγραμμα οξυγόνου ανά λίτρο λυμάτων (mg/l), που χρειάζονται οι μικροοργανισμοί που βρίσκονται μέσα στα λύματα, για τη βιοχημική οξείδωση του οργανικού ρύπου των λυμάτων, μέσα σε θάλαμο σταθερής θερμοκρασίας 20ο C και για χρονικό διάστημα πέντε ημερών.
12. ΣΓΠ (β18) Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών	Σύστημα λογισμικού για τη διαχείριση και ανάλυση χαρτογραφικής πληροφορίας.
13. ΔΕΥΑ - Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) που συστήνεται με βάση το Ν. 1069/80.
14. Δευτεροβάθμια επεξεργασία	Η επεξεργασία των αστικών λυμάτων με μέθοδο που, κατά κανόνα, περιλαμβάνει βιολογική επεξεργασία με δευτεροβάθμια καθίζηση, ή με άλλες μεθόδους δια των οποίων τηρούνται οι απαιτήσεις που καθορίζονται στον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι του άρθρου 16 της ΚΥΑ 5673/400/97.
15. Δημοπρατημένο Έργο	Θεωρείται το έργο που έχει εισέλθει σε κάποιο από τα στάδια δημοπράτησης, χωρίς απαραίτητα να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία η σχετική με την έγκριση του αποτελέσματος από την Προϊσταμένη Αρχή.
16. Δημοτικά απόβλητα	Τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων και των οικιακών αποβλήτων, που περιγράφονται στο Παράρτημα Ι Β του άρθρου 21 της ΚΥΑ 69728/96 με ονοματολογία αναφοράς 20 00 00 ως «δημοτικά απόβλητα από κατοικίες και παρόμοια από βιοτεχνίες, εμπόριο, γεωργία, Βιομηχανίες και ιδρύματα, περιλαμβανομένων μερών χωριστά συλλεγέντων». Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»
17. Δημοτική Επιχείρηση	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) που έχει συσταθεί με σκοπό την παροχή βασικών κοινωνικών αγαθών και εξυπηρετήσεων, σε ανταποδοτική ως επί το πλείστον βάση (κατασκευή έργων, διαχείριση απορριμμάτων κλπ.) και την πραγματοποίηση εσόδων. Η σύσταση της προβλέπεται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (Π.Δ. 410/95). Πηγή: Π.Δ. 410/95 «Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας»
18. Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας	Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου των ισχυουσών διατάξεων της Νομοθεσίας των Δήμων και Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν. Πηγή: Π.Δ. 410/95 «Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας»
19. Διάθεση λυμάτων	Η απόρριψη αστικών και βιομηχανικών υγρών αποβλήτων και ιλύος στους υδάτινους αποδέκτες.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
20. Διαχείριση στερεών αποβλήτων	<p>Η συλλογή, η μεταφορά, η μεταφόρτωση, η προσωρινή αποθήκευση, η αξιοποίηση και διάθεση των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της μετέπειτα φροντίδας των χώρων διάθεσης.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»</p>
21. Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία (για μελέτες δημοσίων έργων)	<p>Η υπηρεσία του Εργοδότη που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις ή εξουσιοδοτείται από αυτόν για άσκηση εποπτείας, ελέγχου και διοίκησης της ανατεθείσας μελέτης.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών»</p> <p>Πα μελέτες που αφορούν θέματα περιβάλλοντος που ανατίθενται από την Περιφέρεια, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Περιφέρειας.</p> <p>Πηγή: Ν.2647/98 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες και την Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»</p> <p>Για μελέτες που αφορούν θέματα περιβάλλοντος που ανατίθενται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.</p> <p>Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις»</p>
22. Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία (για δημόσια έργα)	<p>Η Τεχνική Υπηρεσία του Φορέα Κατασκευής του Έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p> <p>Για έργα αρμοδιότητας Περιφερειών, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Διεύθυνση Δημοσίων Έργων.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 131/98 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας Περιφερειών»</p> <p>Για έργα αρμοδιότητας Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι το αρμόδιο Τμήμα της Τεχνικής Υπηρεσίας της Ν.Α.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 186/96 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) και των Νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους»</p> <p>Για έργα Δήμων ή Κοινοτήτων και Συνδέσμων αυτών, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Τεχνική τους Υπηρεσία και όπου αυτή δεν υπάρχει η Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ) της Περιφέρειας που λειτουργεί στον αντίστοιχο Νομό.</p> <p>Για έργα Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης, Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η Τεχνική τους Υπηρεσία.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 171/87 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις»</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
23. Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης	<p>Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και την εφαρμογή του συστήματος της διοικητικής αποκέντρωσης.</p> <p>Συγκροτείται από πέντε Τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού2. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού3. Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων4. Τμήμα Αποκέντρωσης5. Τμήμα Γραμματείας <p>Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».</p>
24. Διεύθυνση Δημοσίων Έργων (ΔΔΕ)	<p>Περιφερειακή Υπηρεσία, οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας.</p> <p>Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη μελέτη της Περιφερειακής Πολιτικής κατασκευής έργων, καθώς και την εκπόνηση ή ανάθεση εκπόνησης και την έγκριση των μελετών των έργων αυτών, και για την εκτέλεση δειγματοληψιών και τον έλεγχο καταλληλότητας των εδαφών και των υλικών κατασκευής των εκτελούμενων έργων. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την Έδρα της Περιφέρειας.</p> <p>Συγκροτείται από επτά τμήματα :</p> <ol style="list-style-type: none">1. Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων2. Τμήμα Υδραυλικών Έργων3. Τμήμα Εγγείων Βελτιώσεων4. Τμήμα Ηλεκτρολογικών & Μηχανολογικών Έργων5. Τμήμα Οδικής Κυκλοφορίας και Τοπογραφίσεων6. Τμήμα Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων7. Τμήμα Προγράμματος και Μελετών <p>Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας»</p>
25. Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού	<p>Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος2. Νερών3. Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων4. Γενικών Περιβαλλοντικών θεμάτων5. Εργαστηρίων6. Εξοπλισμού και Ελέγχου <p>Πηγή: Π.Δ. 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1/2/88) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»</p>

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ**

Όρος 1	Επεξήγηση 2
26. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ)	<p>Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολεοδομικής Πολιτικής, στο πλαίσιο των αρχών και των εθνικών κατευθύνσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας. Συγκροτείται από δύο τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού 2. Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών. <p>Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας»</p>
27. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΔΤΥΝΑ)	<p>Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτός διαρθρώνεται δυνάμει του Ν.2218/94, υπεύθυνη για τη μελέτη και εκτέλεση έργων στα όρια της περιοχής αρμοδιότητας της. Έχει το ρόλο Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος υλοποιείται δια των Τμημάτων της.</p>
28. Διεύθυνση Υγείας και Δημόσιας Υγιεινής	<p>Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτός διαρθρώνεται δυνάμει του Ν.2218/94, υπεύθυνη για την εξασφάλιση της υγιεινής του περιβάλλοντος (π.χ. έκδοση άδειας για διάθεση λυμάτων), την προστασία και προαγωγή της υγείας και τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων.</p>
29. Διεύθυνση Χωροταξίας	<p>Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γενικής Χωροταξικής Πολιτικής και Σχεδιασμού 2. Χρήσεων Γης και Χωρικής Οργάνωσης των Παραγωγικών Δραστηριοτήτων 3. Δικτύων και Συστημάτων Τεχνικής Υποδομής 4. Οικιστικής Δομής 5. Μελέτης Ζωνών Ειδικού Σχεδιασμού 6. Μελέτης Στοιχείων Δημογραφικής, Οικοδομικής και Κοινωνικής ανάλυσης <p>Πηγή: ΠΛ 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1.2.88) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»</p>
30. Δίκτυο αποχέτευσης	<p>Το σύστημα αγωγών που συλλέγει και διοχετεύει τα αστικά λύματα.</p>
31. Εγκύκλιος	<p>Πράξη της Διοίκησης που εξαντλεί τη δεσμευτική ισχύ της μέσα στο πλαίσιο της Διοίκησης.</p> <p>Οι Εγκύκλιοι διακρίνονται σε ερμηνευτικές και κανονιστικές.</p> <p>Οι Ερμηνευτικές Εγκύκλιοι εκδίδονται από τους ιεραρχικώς προϊσταμένους των διάφορων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ (π.χ. Υπουργούς, Νομάρχες, Γενικούς Γραμματείς, Διοικητές), κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου.</p> <p>Με τις Κανονιστικές Εγκυκλίους καθορίζονται καθήκοντα των ιεραρχικώς υφισταμένων υπαλλήλων έναντι των προϊσταμένων τους και επιβάλλονται υποχρεώσεις ή αναγνωρίζονται δικαιώματα των διοικούμενων.</p> <p>Πηγή: Επ. Σπηλιωτόπουλος: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Δευτέρα έκδοσης, Νομικοί Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή, 1982.</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
32. Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ)	Τεύχος Δημοπράτησης / Συμβατικό Τεύχος. Αποτελεί συμβατικό αντικείμενο και περιγράφει τις υποχρεώσεις του Εργοδότη και του Αναδόχου που αφορούν τις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις για την κατασκευή του συγκεκριμένου έργου.
33. Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ)	Υπηρεσία που έχει συσταθεί με το Π.Δ. 221/98 και υπάγεται στη Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η αρμοδιότητα της ανάγεται στην εποπτεία εκπόνησης Περιβαλλοντικών Μελετών των πάσης φύσεως έργων και αναφέρεται στην τήρηση και ενιαία εφαρμογή της Νομοθεσίας και γενικά στην προστασία του περιβάλλοντος. Ειδικότερα στην αρμοδιότητα της ΕΥΠΕ ανήκουν : 1. Η εισήγηση για την αξιολόγηση και δημοσιοποίηση ΜΠΕ, καθώς και η εισήγηση για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων. 2. Η εισήγηση για την αξιολόγηση και έγκριση Μελετών Προέγκρισης Χωροθέτησης 3. Η υποστήριξη Κεντρικών, Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών, καθώς και Φορέων Υλοποίησης έργων Περιβαλλοντικής Προστασίας 4. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της υλοποίησης των Περιβαλλοντικών Όρων και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων Πηγή: Π.Δ. 221/98 «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»
34. Ενεργός ιλύς	Είναι το σύνολο της μάζας των μικροοργανισμών που βρίσκονται στο βιολογικό αντιδραστήρα. Στα συνήθη συστήματα ενεργού ιλύος η μάζα αυτή βρίσκεται σε διαρκή αιώρηση, που εξασφαλίζεται με τη δράση των συστημάτων αερισμού και την ανακυκλοφορία της λάσπης μεταξύ δεξαμενών καθίζησης και δεξαμενών αερισμού.
35. Επεξεργασία αποβλήτων	Η εφαρμογή ή ο συνδυασμός φυσικών, χημικών, θερμικών και βιολογικών διεργασιών που μεταβάλλουν τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων έτσι ώστε να περιορίζεται ο όγκος ή οι επικίνδυνες ιδιότητές τους, να διευκολύνεται ο χειρισμός τους ή /και να επιτυγχάνεται η ανάκτηση υλικών ή ενέργειας. Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»
36. Επιβλέπων μελέτης	Προκειμένου για μελέτες δημοσίων έργων, είναι Διπλωματούχος ανωτάτης σχολής που ορίζεται από τον Εργοδότη και ασκεί τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται από αυτόν σχετικά με την ανατεθείσα μελέτη. Πηγή: Άρθρο 2 του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών»
37. Επίταξη	Η για καθορισμένο χρονικό διάστημα δέσμευση αστικού ή αγροτικού ακινήτου μέχρι το πέρας των διαδικασιών και τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης, προκειμένου να ξεκινήσουν εγκαίρως οι εργασίες κατασκευής του δεδομένου έργου.
38. ΕΠΠΕΡ	Το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Β' ΚΠΣ (1994-1999) για τον Τομέα <Περιβάλλον>, ανήκει στον Άξονα <Βελτίωση της ποιότητας ζωής> και περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αφορούν τη δημιουργία υποδομής για την παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, τον έλεγχο της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, τη διαχείριση και προστασία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος, το χωροταξικό και πολεοδομικό κανονισμό και το εθνικό κτηματολόγιο. Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα <Περιβάλλον>.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
39. Εργοδότης ή Κύριος του Έργου	<p>Προκειμένου περί δημοσίων έργων, είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του Δημόσιου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η Σύμβαση ή κατασκευάζεται το έργο.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσιο Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p> <p>Προκειμένου περί μελετών δημοσίων έργων, είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο του Δημόσιου Τομέα (π.χ. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δημόσιες Επιχειρήσεις και λοιποί Οργανισμοί Δημοσίου ενδιαφέροντος) που αναθέτει τη μελέτη.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών»</p>
40. Καποδιστριακοί Δήμοι	Δήμοι που προέκυψαν από αναγκαστικές συνενώσεις ΟΤΑ σύμφωνα με το Ν.2530/97.
41. Κατ' αποκοπή τίμημα	Το τίμημα που προσφέρει ο υποψήφιος Ανάδοχος ως εργολαβικό αντάλλαγμα για την ανάληψη εκτέλεσης ενός έργου και αναφέρεται στο σύνολο του προϋπολογισμού όλου ή μέρους του έργου, και όχι στα επιμέρους ποσά που τον διαμορφώνουν.
42. Κατεπείγουσα απαλλοτρίωση	Κατεπείγουσα θεωρείται η απαλλοτρίωση όταν κηρύσσεται, προκειμένου να εκτελεστούν κάθε φύσεως έργα οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, ή έργα θεραπείας εκτάκτων κοινωνικών αναγκών.
43. Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ)	Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται με συνυπογραφή δύο ή περισσοτέρων Υπουργών (όταν εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσοτέρων του ενός Υπουργών) κατ' εξουσιοδότηση σχετικού Νόμου.
44. Κτηματογράφηση Κτηματογράφος	<p>Η κτηματογράφηση περιλαμβάνει τον έλεγχο, τη διόρθωση και την τυχόν αναγκαία συμπλήρωση του κτηματολογικού διαγράμματος και πίνακα της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, ή και την εξαρχής κατάρτιση αυτών, με αποτύπωση σε αυτά των επί μέρους ιδιοκτησιών, αν η κήρυξη της απαλλοτρίωσης έγινε με απλή οριζοντιογραφία.</p> <p>Διπλωματούχος Μηχανικός, που υπηρετεί στην περιφέρεια του Νομού που βρίσκονται τα υπό απαλλοτρίωση ακίνητα, και ο οποίος διενεργεί την κτηματογράφηση.</p>
45. Κτηματολογικό Διάγραμμα	Διάγραμμα το οποίο προσδιορίζει την απαλλοτριωτέα έκταση και τις περιλαμβανόμενες σε αυτό ιδιοκτησίες ή τμήματα αυτών.
46. Κτηματολογικός Πίνακας ή Πίνακας Αναλογισμού	Κτηματολογικός Πίνακας που εμφανίζει τους εικαζόμενους, βάσει ληφθέντων στοιχείων, ιδιοκτήτες, το είδος της έκτασης (αγρός, αμπέλι κλπ), το εμβαδόν των απαλλοτριωμένων εκτάσεων καθώς και όλα τα προσδιοριστικά στοιχεία, των επ' αυτού επικειμένων. Επ' αυτού αναλύεται ο καταμερισμός της αποζημίωσης (της απαλλοτριωτέας έκτασης) μεταξύ των παρόδων ιδιοκτητών και του Δημοσίου.
47. ΚΥΑ Κήρυξης Απαλλοτρίωσης	Κοινή Υπουργική Απόφαση του Αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών με την οποία κηρύσσεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση.
48. Λιμενικό Ταμείο	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εποπτευόμενα κυρίως από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, αλλά και από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (μέχρι πρόσφατα – εφεξής υπόκεινται στον έλεγχο της Περιφέρειας), επιφορτισμένα με την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των λιμένων της χώρας. Διοικούνται από 7μελείς ή 4μελείς Λιμενικές Επιτροπές.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
49. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)	Η εμπειριστατωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αποσκοπεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό, στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου, καθίσταται ευχερής και αποτελεσματική η προσπάθεια για την αποτροπή της ρύπανσης και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, με την αξιολόγηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων. Πηγή: Ν. 1650/86 και ΚΥΑ 69269/90.
50. Μεταφορά στερεών αποβλήτων	Το σύνολο των εργασιών μετακίνησης των αποβλήτων από τις θέσεις συλλογής στους χώρους διάθεσης, αξιοποίησης ή μεταφόρτωσης τους. Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»
51. Μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων	Οι εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τις θέσεις συλλογής σε άλλες θέσεις μεταφοράς (στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται κινητός ή μόνιμος σταθμός μεταφόρτωσης). Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»
52. Μονάδα ή Σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων	Το σύνολο των εγκαταστάσεων στις οποίες οδηγούνται τα αστικά λύματα για να υποβληθούν σε κάποια από τις γνωστές και καθιερωμένες μεθόδους επεξεργασίας, με σκοπό τη μείωση του ρυπαντικού φορτίου που μεταφέρουν. Το ερώτημα ποιες ρυπαντικές ουσίες ενδιαφέρουν και σε τι βαθμό επιδιώκεται η μείωσή τους – που συναρτάται, κατά περίπτωση, με την καθοριζόμενη χρήση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αποδέκτη των επεξεργασμένων λυμάτων - προδιαγράφει τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας και απόδοσης της μονάδας.
53. Ν.Ε.ΧΩ.Π. (Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος)	Επιτροπή που χειρίζεται θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας στο Νομό.
54. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ΝΑ)	Αυτοδιοικούμενα, κατά τόπο, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ιδρύθηκαν βάσει του Ν.2218/ 94, ως η δεύτερη βαθμίδα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Περιφέρειάς τους. Οι ΝΑ δεν ασκούν εποπτεία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας και δεν θίγουν τις αρμοδιότητές τους. Μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση. Οργανα των ΝΑ είναι τα Νομαρχιακά Συμβούλια (ΝΣ), οι Νομαρχιακές Επιτροπές (ΝΕ), και ο Νομάρχης. Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»
55. Νομαρχιακή Επιτροπή (ΝΕ)	Ένα από τα τρία Όργανα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Ως Πρόεδρος κάθε Νομαρχιακής Επιτροπής ορίζεται από το Νομάρχη ένα μέλος του Νομαρχιακού Συμβουλίου, ενώ τα υπόλοιπα μέλη των Νομαρχιακών Επιτροπών εκλέγονται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο μεταξύ των μελών του. Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»
56. Νομαρχιακό Συμβούλιο (ΝΣ)	Ένα από τα τρία Όργανα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Τα μέλη του Ν.Σ. εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία. Πηγή: Ν.2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
57. Νόμος	Στη γενική του μορφή ορίζεται ως «η αναφερόμενη στο μέλλον γενική και αφηρημένη ρύθμιση της κοινωνικής ζωής». Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Αστικού Κώδικα, ως Νόμος ορίζεται ο κανόνας γραπτού Δικαίου, τον οποίο θέτει η Πολιτεία με ορισμένη διαδικασία. Οι Νόμοι διακρίνονται σε Ουσιαστικούς και Τυπικούς. Πηγή: Π. Δ. Δαγτόγλου : «Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο», Αθήνα 1985.
58. Οικιακά Λύματα	Τα λύματα από περιοχές κατοικίας και υπηρεσιών που προέρχονται κυρίως από τις λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού και τις εμπορικές δραστηριότητες.
59. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΛΘ Α.Ε.)	Ανώνυμη Εταιρεία Κοινής Ωφέλειας, που συστάθηκε με βάση του Ν.2688/1999 (ΦΕΚ 40/Α/1.3.99), με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Η Εταιρεία λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και διέπεται από τον Ν.2688/1999 και τον Κ.Ν.2190/1920, καθώς και, συμπληρωματικά, από τις διατάξεις του Ν.2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α') και του Α.Ν. 1559/1950, όπως κάθε φορά αυτοί ισχύουν.
60. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΛΠ Α.Ε.)	Ανώνυμη Εταιρεία Κοινής Ωφέλειας, που συστάθηκε με βάση του Ν.2688/1999 (ΦΕΚ 40/Α/1.3.99), με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Η Εταιρεία λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και διέπεται από τον Ν.2688/1999 και τον Κ.Ν.2190/1920, καθώς και, συμπληρωματικά, από τις διατάξεις του Ν.2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α') και του Α.Ν. 1559/1950, όπως κάθε φορά αυτοί ισχύουν.
61. Οριστική Αποζημίωση	Η αποζημίωση που, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, καθορίζεται από το Εφετείο, του οποίου η απόφαση είναι οριστική και τελεσίδικη.
62. Παράκτια ύδατα	Τα ύδατα πέραν της γραμμής της αμπώτιδας ή του εξωτερικού ορίου των εκβολών ενός ποταμού.
63. Περιβαλλοντικοί Όροι (ΠΟ)	Όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, η έγκριση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση αδείας πραγματοποίησης ορισμένων νέων έργων ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων. Για την έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων απαιτείται υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στις περιπτώσεις που έχουν εκχωρηθεί οι σχετικές αρμοδιότητες με το Ν.2503/97. Πηγή: Ν. 1650/86, Ν.2503/97 και ΚΥΑ 69269/90.
64. Περιφερειακή Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΠΥΔΕ)	Διεύθυνση του ΥΠΕΧΩΔΕ σε περιφερειακό επίπεδο, η οποία είχε το ρόλο της Προϊσταμένης Αρχής για έργα της περιοχής αρμοδιότητάς της. Την ΠΥΔΕ διαδέχεται η Διεύθυνση Δημοσίων Έργων του Νέου Οργανισμού της Περιφέρειας, σύμφωνα με το Ν. 2503/97.

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
65. Πίνακας Παρακατάθεσης	Πίνακας που εμφανίζει τους ιδιοκτήτες, το είδος της έκτασης (αγρός, αμπέλι κλπ), την έκταση προς αποζημίωση, τον καταμερισμό της αποζημίωσης (για την απαλλοτριωτέα έκταση) μεταξύ των παρόδων ιδιοκτητών και του Δημοσίου, τα επικείμενα, τις εκδικασθείσες από το Μονομελές Πρωτοδικείο προσωρινές τιμές μονάδος, καθώς επίσης τα ποσά δικαιώματος και οφειλής των ιδιοκτητών και το τελικό ποσό παρακατάθεσης.
66. Ποσό Σύμβασης ή Συμβατικό Τίμημα	Είναι το χρηματικό ποσό που συμφωνείται μέσω της Σύμβασης, ή ενδεχόμενης τροποποίησης αυτής, να καταβληθεί από τον Εργοδότη στον Ανάδοχο ενός έργου, ως αντάλλαγμα για την εκτέλεση από τον δεύτερο του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τα Συμβατικά Τεύχη.
67. Προέγκριση Χωροθέτησης (ΠΧ)	Αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με το Ν.1650/86 και την ΚΥΑ 69269/90. Η έκδοση απόφασης Προέγκρισης Χωροθέτησης αφορά την πραγματοποίηση ορισμένων κατηγοριών νέων έργων ή δραστηριοτήτων, των οποίων η χωροθέτηση δεν είναι νομοθετημένη και των οποίων η κατασκευή μπορεί να δημιουργεί προβλήματα στο περιβάλλον. Προέγκριση Χωροθέτησης απαιτείται επίσης σε περίπτωση παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού ή επέκτασης υφιστάμενων έργων, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο Περιβάλλον. Η Προέγκριση Χωροθέτησης γίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, ή, στις περιπτώσεις που έχουν εκχωρηθεί οι σχετικές αρμοδιότητες με το Ν.2503/97, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Πηγή: Ν. 1650/86, Ν.2503/97 και ΚΥΑ 69269/5387/90.
68. Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ)	Πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, ως φορέα της Εκτελεστικής Εξουσίας, στην οποία συμπράττει και η Κυβέρνηση ή ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός και η οποία ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του σχετικού Νόμου και ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης της στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ).

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
69. Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή	<p>Η Αρχή ή Υπηρεσία ή Όργανο του Φορέα Κατασκευής του Έργου που εποπτεύει την κατασκευή του Έργου και ιδίως αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της Σύμβασης ή άλλων στοιχείων αυτής, όπου αυτό ορίζεται από το Ν. 1418/84 και τα Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται με εξουσιοδότηση του.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p> <p>Για έργα αρμοδιότητας Περιφερειών, Προϊσταμένη Αρχή είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 131/98 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας Περιφερειών»</p> <p>Για έργα αρμοδιότητας Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Προϊσταμένη Αρχή είναι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 186/96 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΔ) και των Νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους»</p> <p>Για έργα Δήμων και Κοινοτήτων, Προϊσταμένη Αρχή είναι το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο ή η Δημαρχιακή Επιτροπή, των οποίων οι αρμοδιότητες καθορίζονται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα όπως κάθε φορά ισχύει. Για έργα Συνδέσμων, Προϊσταμένη Αρχή είναι η Εκτελεστική τους Επιτροπή και για έργα Δημοτικών Επιχειρήσεων είναι το Διοικητικό τους Συμβούλιο.</p> <p>Πηγή : Άρθρα 3 και 20 του Π.Δ. 171/87 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις»</p>
70. Προσφέρων	<p>Ο εργολήπτης που έχει υποβάλει προσφορά σε διαγωνισμό δημοσίου έργου.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 1 της Οδηγίας 93/37/ΕΟΚ «Για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δημοσίων προμηθειών»</p>
71. Προσωρινή αποθήκευση στερεών αποβλήτων	<p>Η τοποθέτηση των αποβλήτων σε ορισμένο και κατάλληλο χώρο μέχρι να πραγματοποιηθεί η συλλογή τους.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»</p>
72. Προσωρινή Τιμή Μονάδος	<p>Η προσωρινή τιμή μονάδος καθορίζεται από το οικείο Μονομελές Πρωτοδικείο με απόφαση που αποτελεί προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης. Ο προσωρινός αυτός προσδιορισμός καθίσταται οριστικός εάν δεν ασκηθεί αίτηση στο Εφετείο για τον οριστικό προσδιορισμό.</p>
73. Συλλογή στερεών αποβλήτων	<p>Η συγκέντρωση, ο διαχωρισμός σε κατηγορίες υλικών σύμφωνα με τις φυσικές ή / και χημικές ιδιότητες τους, ή / και η ανάμιξη των αποβλήτων για τη μεταφορά τους.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 της ΚΥΑ 69728/96 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
74. Σύμβαση Δημοσίων Έργων	<p>Η γραπτή συμφωνία μεταξύ του Εργοδότη ή του Φορέα Κατασκευής του έργου και του Αναδόχου για την κατασκευή του έργου, καθώς και όλα τα σχετικά τεύχη, σχέδια και προδιαγραφές (Συμβατικά Τεύχη). Στις Συμβάσεις αυτές η αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των έργων συνίσταται σε χρηματική αμοιβή.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p>
75. Σύμβαση μελέτης	<p>Η γραπτή συμφωνία μεταξύ του Εργοδότη και του Αναδόχου για την εκπόνηση της μελέτης, καθώς και όλα τα συνοδευόντα αυτήν τεύχη και τα τυχόν παραρτήματα.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών»</p>
76. Συμβατικά Τεύχη ή Τεχνικά Συμβατικά Τεύχη	<p>Είναι σχέδια ή κείμενα που δίνουν εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευασθεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο Ανάδοχος με τη Σύμβαση. Τα Συμβατικά Τεύχη περιλαμβάνουν όλα τα Τεύχη Δημοπράτησης και μνημονεύονται στη Διακήρυξη Δημοπρασίας. Τα Συμβατικά Τεύχη και σχέδια μαζί με τη Διακήρυξη Δημοπρασίας αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της Σύμβασης.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 5 του ΠΛ 609/85 «Κατασκευή Δημοσίων Έργων»</p>
77. Συμβούλιο Δημοσίων Έργων Τμήμα Μελετών (ΣΔΕ)	<p>Το ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο του ΥΠΕΧΩΔΕ που αποφαινεται επί παντός θέματος που αφορά σε μελέτες δημοσίων έργων, αναθέσεις, κανονισμούς, προδιαγραφές μελετών κλπ, ενώ το εκάστοτε θέμα το εισηγείται ο αρμόδιος Διευθυντής.</p>
78. Σύνδεσμος ΟΤΑ	<p>Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που συστήνεται από δύο ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες με απόφαση καθενός από τα Δημοτικά ή Κοινοτικά τους Συμβούλια, με σκοπό την κοινή εκτέλεση και συντήρηση έργων, την προμήθεια μηχανημάτων και υλικών για την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στις αρμοδιότητές τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Η απόφαση των Δημοτικών ή / και Κοινοτικών Συμβουλίων περιλαμβάνει το σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο Σύνδεσμος, τη χρονική του διάρκεια, την έδρα του και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλει κάθε χρόνο ο κάθε Δήμος και η κάθε Κοινότητα.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 206 του Ν.410/95 «Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας»</p>
79. Συντέλεση Απαλλοτρίωσης	<p>Η συντέλεση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης επέρχεται είτε από την καταβολή της προσδιορισθείσας προσωρινά ή οριστικά αποζημίωσης στο δικαιούχο, είτε από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κατάθεσης της αποζημίωσης αυτής στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Εάν την αποζημίωση πρόκειται να καταβάλει το Δημόσιο, η συντέλεση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης επέρχεται από την ημερομηνία έκδοσης του εντάλματος πληρωμής από τον Υπόλογο, υπέρ των δικαιούχων της αποζημίωσης.</p>
80. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	<p>Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Αποτελείται από δεκαέξι (16) Διευθύνσεις και ένα από τα αντικείμενά του είναι και η Δημόσια Παρακατάθεση.</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
81. Τεύχη Δημοπράτησης	<p>Κείμενα που συνοδεύουν την Τεχνική Μελέτη ενός Έργου και στα οποία καθορίζεται πλήρως το τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο της Σύμβασης, καθώς και οι υποχρεώσεις του Αναδόχου έναντι του Εργοδότη.</p> <p>Τα Τεύχη Δημοπράτησης διακρίνονται σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> Τεύχος Τεχνικής Περιγραφής Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών Τεύχος Αναλύσεως Τιμών Τεύχος Τιμολογίου Μελέτης Τεύχος Τιμολογίου Προσφοράς Τεύχος Γενικής Συγγραφής Υποχρεώσεων Τεύχος Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων Τεύχος Προϋπολογισμού Μελέτης Τεύχος Προϋπολογισμού Προσφοράς Τεύχος Διακήρυξης Δημοπρασίας <p>Πηγή: Ν.696/74, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα Π.Δ. 99/78, Π.Δ. 152/87 και Π.Δ. 515/89.</p>
82. Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ)	<p>Τμήμα της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης της Περιφέρειας, που λειτουργεί στους Νομούς ή Νομαρχίες της Περιφέρειας με τοπική αρμοδιότητα στο Νομό ή τη Νομαρχία.</p> <p>Οι κυριότερες αρμοδιότητες της ΤΥΔΚ είναι :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σύνταξη και θεώρηση μελετών 2. Επίβλεψη και παραλαβή έργων 3. Συντήρηση και λειτουργία έργων και εξοπλισμού και αφορούν : <ul style="list-style-type: none"> α) Δήμους, Κοινότητες και Συνδέσμους αυτών β) Δημοτικά και Κοινοτικά Ιδρύματα και γ) λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου <p>Στο νέο Οργανισμό Περιφέρειας προβλέπεται επίσης και η ΤΥΔΚ ως Τμήμα της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης, που ασκεί σε επίπεδο Νομού ή Νομαρχίας της έδρας της Περιφέρειας όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος ΤΥΔΚ της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης των άλλων Νομών.</p> <p>Πηγή: Ν.2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»</p>

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

Όρος 1	Επεξήγηση 2
83. Τεχνικό Συμβούλιο	<p>Το συλλογικό όργανο του Φορέα Κατασκευής του Έργου το οποίο γνωμοδοτεί στα θέματα που ορίζει ο Ν.1418/84 και τα Π.Δ. που εκδίδονται με εξουσιοδότηση του.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p> <p>Για έργα αρμοδιότητας Περιφερειών, Τεχνικό Συμβούλιο είναι το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε Περιφέρειας.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 4 του Π.Δ. 131/98 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα Δημοσίων Έργων αρμοδιότητας Περιφερειών»</p> <p>Για έργα και μελέτες αρμοδιότητας Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Τεχνικό Συμβούλιο είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε ΝΑ.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 186/96 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΑ) και των Νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους»</p> <p>Για έργα και μελέτες Δήμων και Κοινοτήτων Τεχνικό Συμβούλιο είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε Νομαρχίας, καθώς και το Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και θεώρησης μελετών του Υπουργείου Εσωτερικών.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Π.Δ. 171/87 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις»</p>
84. Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ)	<p>Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στις ΤΕΔΚ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Δήμων, Κοινοτήτων και Συνδέσμων του νομού. Η ΤΕΔΚ αποτελεί το συλλογικό όργανο εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο νομού.</p>
85. Υδάτινος Αποδέκτης	<p>Επιφανειακά ή υπόγεια νερά όπου γίνεται απόρριψη λυμάτων.</p>
86. Υπεύθυνος φορέας του σταθμού (μονάδας) επεξεργασίας λυμάτων	<p>Ο Οικείος Δήμος ή Κοινότητα στην περιφέρεια του (της) οποίου (-ας) βρίσκεται ο σταθμός επεξεργασίας λυμάτων.</p>
87. Υπουργική Απόφαση (ΥΑ)	<p>Πράξη της Εκτελεστικής Εξουσίας με την οποία ένας Υπουργός κοινοποιεί τις αποφάσεις του επί θεμάτων της αρμοδιότητας του.</p>
88. Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	<p>Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο ορίζεται υπόχρεο για την ολική ή μερική διαχείριση των στερεών αποβλήτων μιας περιοχής.</p> <p>Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων μιας περιοχής καθορίζονται στο Α' Στάδιο Σχεδιασμού Διαχείρισης στερεών αποβλήτων.</p> <p>Πηγή: ΚΥΑ 69728/96 και ΚΥΑ 113944/97</p>
89. Φορέας Κατασκευής του έργου	<p>Η αρμόδια Αρχή ή Υπηρεσία που έχει την ευθύνη παραγωγής του έργου.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»</p>
90. Φορέας λειτουργίας έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων	<p>Ο Φορέας ο οποίος έχει την ευθύνη λειτουργίας ενός έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Μπορεί να είναι είτε ο Φορέας Διαχείρισης των Αποβλήτων (ή η επί μέρους διοικητική μονάδα του που έχει την ευθύνη λειτουργίας του έργου), είτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο Φορέας Διαχείρισης αναθέτει τη λειτουργία του έργου.</p>

**Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ**

Όρος 1	Επεξήγηση 2
91. Φορέας υλοποίησης ή Κύριος του έργου	Είναι η ΔΕΥΑ για τους ΟΤΑ που έχουν συστήσει Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης. Άλλως είναι ο Δήμος ή η Κοινότητα που υλοποιεί το έργο.
92. Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)	Χώρος κατασκευασμένος και οργανωμένος με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές για την ασφάλη, τόσο για το περιβάλλον όσο και για τη δημόσια υγεία, και στο πνεύμα της αειφορίας, διάθεση των απορριμμάτων.
93. Ωρίμανση Έργου	Διαδικασία που διατρέχει τις φάσεις ενός Έργου / Ενέργειας από τη σύλληψη του σχεδίου μέχρι την έναρξη της υλοποίησης και περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την πλήρη προπαρασκευή του Έργου, προκειμένου να υπάρξει απρόσκοπτη υλοποίηση και λειτουργία του.
94. Ωριμότητα	Όρος που προσδιορίζει τη Φάση Ωρίμανσης ενός Έργου. Διακριτά στάδια ωριμότητας ενός Έργου μπορεί να είναι π.χ. η υπογραφή μίας Σύμβασης με το Φορέα Υλοποίησης ή η έγκριση της Οριστικής Μελέτης ενός Έργου κλπ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ.....	1
1. Αναγνώριση δικαιούχων	1
2. Ανάδοχος Εργολήπτης ή Ανάδοχος	1
3. Ανάδοχος Μελετητής ή Ανάδοχος	1
4. Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών	1
5. Αξιοποίηση αποβλήτων	1
6. Απαλλοτρίωση	1
7. Απορρίμματα	1
8. Αστικά Λύματα	1
9. Αυτοδίκαια ανάκληση.....	2
10. Βιομηχανικά υγρά απόβλητα	2
11. Βιοχημική απαίτηση οξυγόνου (BOD5).....	2
12. ΣΓΠ (βιβ) Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών.....	2
13. ΔΕΥΑ - Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης	2
14. Δευτεροβάθμια επεξεργασία.....	2
15. Δημοπρατημένο Έργο	2
16. Δημοτικά απόβλητα	2
17. Δημοτική Επιχείρηση	2
18. Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας.....	2
19. Διάθεση λυμάτων	2
20. Διαχείριση στερεών αποβλήτων	3
21. Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία (για μελέτες δημοσίων έργων)	3
22. Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία (για δημόσια έργα)	3
23. Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης.....	4
24. Διεύθυνση Δημοσίων Έργων (ΔΔΕ).....	4
25. Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού.....	4
26. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ).....	5
27. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΔΤΥΝΑ).....	5
28. Διεύθυνση Υγείας και Δημόσιας Υγιεινής.....	5
29. Διεύθυνση Χωροταξίας	5
30. Δίκτυο αποχέτευσης	5
31. Εγκύκλιος.....	5
32. Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ).....	6
33. Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ)	6
34. Ενεργός ιλύς.....	6
35. Επεξεργασία αποβλήτων.....	6
36. Επιβλέπων μελέτης	6
37. Επίταξη.....	6

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

38. ΕΠΠΕΡ.....	6
39. Εργοδότης ή Κύριος του Έργου	7
40. Καποδιστριακοί Δήμοι.....	7
41. Κατ' αποκοπή τίμημα.....	7
42. Κατεπείγουσα απαλλοτρίωση.....	7
43. Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ)	7
44. Κτηματογράφηση.....	7
Κτηματογράφος.....	7
45. Κτηματολογικό Διάγραμμα.....	7
46. Κτηματολογικός Πίνακας ή Πίνακας Αναλογισμού.....	7
47. ΚΥΑ Κήρυξης Απαλλοτρίωσης.....	7
48. Λιμενικό Ταμείο.....	7
49. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).....	8
50. Μεταφορά στερεών αποβλήτων	8
51. Μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων.....	8
52. Μονάδα ή Σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων.....	8
53. Ν.Ε.ΧΩ.Π. (Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος)	8
54. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ΝΑ).....	8
55. Νομαρχιακή Επιτροπή (ΝΕ)	8
56. Νομαρχιακό Συμβούλιο (ΝΣ)	8
57. Νόμος.....	9
58. Οικιακά Λύματα.....	9
59. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΛΘ Α.Ε.).....	9
60. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΛΘ Α.Ε.)	9
61. Οριστική Αποζημίωση	9
62. Παράκτια ύδατα	9
63. Περιβαλλοντικοί Όροι (ΠΟ).....	9
64. Περιφερειακή Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΠΥΔΕ)	9
65. Πίνακας Παρακατάθεσης.....	10
66. Ποσό Σύμβασης ή Συμβατικό Τίμημα.....	10
67. Προέγκριση Χωροθέτησης (ΠΧ).....	10
68. Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ).....	10
69. Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή.....	11
70. Προσφέρων	11
71. Προσωρινή αποθήκευση στερεών αποβλήτων	11
72. Προσωρινή Τιμή Μονάδος.....	11
73. Συλλογή στερεών αποβλήτων	11
74. Σύμβαση Δημοσίων Έργων.....	12
75. Σύμβαση μελέτης.....	12
76. Συμβατικά Τεύχη ή Τεχνικά Συμβατικά Τεύχη	12
77. Συμβούλιο Δημοσίων Έργων Τμήμα Μελετών (ΣΔΕ).....	12
78. Σύνδεσμος ΟΤΑ.....	12
79. Συντέλεση Απαλλοτρίωσης.....	12

Πρότυπα Τεύχη για Περιφερειακά Έργα
Ωρίμανση προς Δημοπράτηση
Παράρτημα Δ

80. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.....	12
81. Τεύχη Δημοπράτησης.....	13
82. Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ).....	13
83. Τεχνικό Συμβούλιο.....	14
84. Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ).....	14
85. Υδάτινος Αποδέκτης.....	14
86. Υπεύθυνος φορέας του σταθμού (μονάδας) επεξεργασίας λυμάτων.....	14
87. Υπουργική Απόφαση (ΥΑ).....	14
88. Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.....	14
89. Φορέας Κατασκευής του έργου.....	14
90. Φορέας λειτουργίας έργου διαχείρισης στερεών αποβλήτων.....	14
91. Φορέας υλοποίησης ή Κύριος του έργου.....	15
92. Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).....	15
93. Ωρίμανση Έργου.....	15
94. Ωριμότητα.....	15